

PRÁCE S ATLASEM

Celkem 30 bodů

Potřebné vybavení: Školní atlas světa (Kartografie Praha, a. s.), Česká republika: školní atlas pro základní školy a víceletá gymnázia (Kartografie Praha, a. s.), pravítko, kalkulačka, psací potřeby

1

9 bodů

Dva kamarádi Petr a Pavel se rozhodli, že navštíví severoamerický kontinent. **Na základě indicií odhalte, která místa mají v plánu navštívit.**

- a. Svou cestu chtějí začít 19. 6. na ostrově v polární podnebné oblasti. Ostrov dělí na dvě části severní polární kruh a roční úhrny srážek se pohybují v rozmezí 100–500 mm.

4 body

Napište název ostrova, kde začnou Petr a Pavel svou cestu:

Řešení: Baffinův ostrov

Hodnocení: 1 bod za správnou odpověď.

Co by si na toto místo určitě neměli zapomenout? **Zakroužkujte správnou odpověď z nabídky a svou odpověď zdůvodněte:**

kapesní svítilnu
nebo svíčku

–

zatemňující masku
na spaní

–

francouzský
slovník

–

spací pytel do -50° C

Zdůvodnění: Jedná se o datum blízké letnímu slunovratu, kde den za severním polárním kruhem trvá 24 hodin.

Řešení: Viz text.

Hodnocení: 1 bod za správně zvolené vybavení a 2 body za zdůvodnění: 1 bod za zmínění letního slunovratu, 1 bod za zmínění toho, že den trvá 24 hodin.

- b. Na konci června chtějí Petr a Pavel pokračovat do oblasti, kde jsou průměrné roční srážky 500–1 000 mm v nadmořské výšce 200–1 000 m n. m. Nachází se v mírném podnebném pásu ve Spojených státech amerických. Touto oblastí protéká největší přítok čtvrté nejdelší řeky světa (délka je počítaná od pramene tohoto přítoku). **Napište název této oblasti:**

2 body

Řešení: Velké planiny (Velké prerie)

Hodnocení: 1 bod za správnou odpověď.

Který(é) národní park(y) mohli kamarádi v této oblasti navštívit? **Zakroužkujte v nabídce:**

Wood Buffalo

–

Yellowstone

–

Redwood

–

Everglades

Řešení: viz text.

Hodnocení: 1 bod pouze pokud jsou zakroužkovány oba národní parky zároveň. Při zakroužkování pouze jednoho parku 0 bodů.

- c. V průběhu července dorazili Petr a Pavel k vnitrozemskému národnímu parku – přírodní památce UNESCO, který leží ve státě s těmito charakteristikami: leží na pobřeží v subtropické nebo tropické oblasti a v hlavním městě nesmí žít více než 500 tisíc obyvatel. **Opět zakroužkujte v nabídce název státu Spojených států amerických, o který se jedná:**

1 bod

Arkansas

–

Tennessee

–

Georgie

–

Kalifornie

–

Louisiana

–

Maine

Řešení: viz text.

Hodnocení: 0,5 bodu za správnou odpověď.

Napište název národního parku, který navštívili kamarádi v tomto státě:

Řešení: Yosemite

Hodnocení: 0,5 bodu za správnou odpověď.

- d. Jejich finální destinací je Měxico, odkud letí kamarádi do Prahy. Za předpokladu, že letí v 10 hodin ráno místního času a poletí 9 hodin. **Vypočítejte, v kolik hodin střeoevropského času přiletí do Prahy.**

2 body

Poznámka: Obě dvě země střídají letní a zimní čas.

Řešení: ve 2 hodiny ráno.

Hodnocení: 2 body za správnou odpověď.

2

4 body

V nabídce zakroužkujte, které/která české/česká pohoří splňuje/splňují všechna uvedená kritéria:

- Pohoří patří k úmoří Severního a Černého moře.
- Geomorfologicky musí patřit do subsystému Hercynská pohoří.
- Kraj, na jehož území se nachází nejvyšší vrchol tohoto / těchto pohoří, má dálniční spojení s Prahou.
- Na nejvyšších vrcholech může být až 140 dní sněhová pokrývka.

Orlické hory

–

Žďárské vrchy

–

Slavkovský les

–

Vizovická
vrchovina

Řešení: viz text.

Hodnocení: Za správně vybrané pohoří 4 body. Pokud bude uvedeno více pohoří, tak minus 1 bod za každé z nich, minimální počet bodů z úkolu je ale 0.

3

5 bodů

Find the shortest way from Sofia to Madrid. You have to pass all capital cities of all countries which you cross. You must not leave the European Union and the mainland. Use the beeline.

a. Write all the capital cities that you have passed.

4 body

Sofia → Bucuresti (Bukurešť) → Budapest → Wien → Praha →
Berlin → Luxembourg → Paris → Madrid

Řešení: viz text.

Hodnocení: 0,5 bodu za každé správně doplněné hlavní město.

b. How many kilometres is your way long? Round the distance up to 100 kilometres and ignore the length distortion of map. Choose the right answer from the offer:

1 bod

2 500 – 2 800 – 3 500 – 3 900 – 4 200 km

Řešení: viz text.

Hodnocení: 1 bod za správný výsledek.

4

7 bodů

a. Určete názvy sídel a řek, na kterých sídla leží na základě jejich charakteristik:

4 body

Sídlo leží v oblasti, kde je srážkový úhrn v zimním období 200–300 mm. V blízkosti sídla je vodní nádrž s převládajícím závlahovým účelem. Sídlo leží na řece, která pramení v jednom z českých národních parků. Jedná se o obec s pověřeným obecním úřadem.

Sídlo: Česká Skalice

Název řeky, na které sídlo leží: Úpa

Sídlo leží na sever v blízkosti rozlohou nejmenší CHKO v Česku. Jedná se o obec s rozšířenou působností.

Sídlo: Vlašim

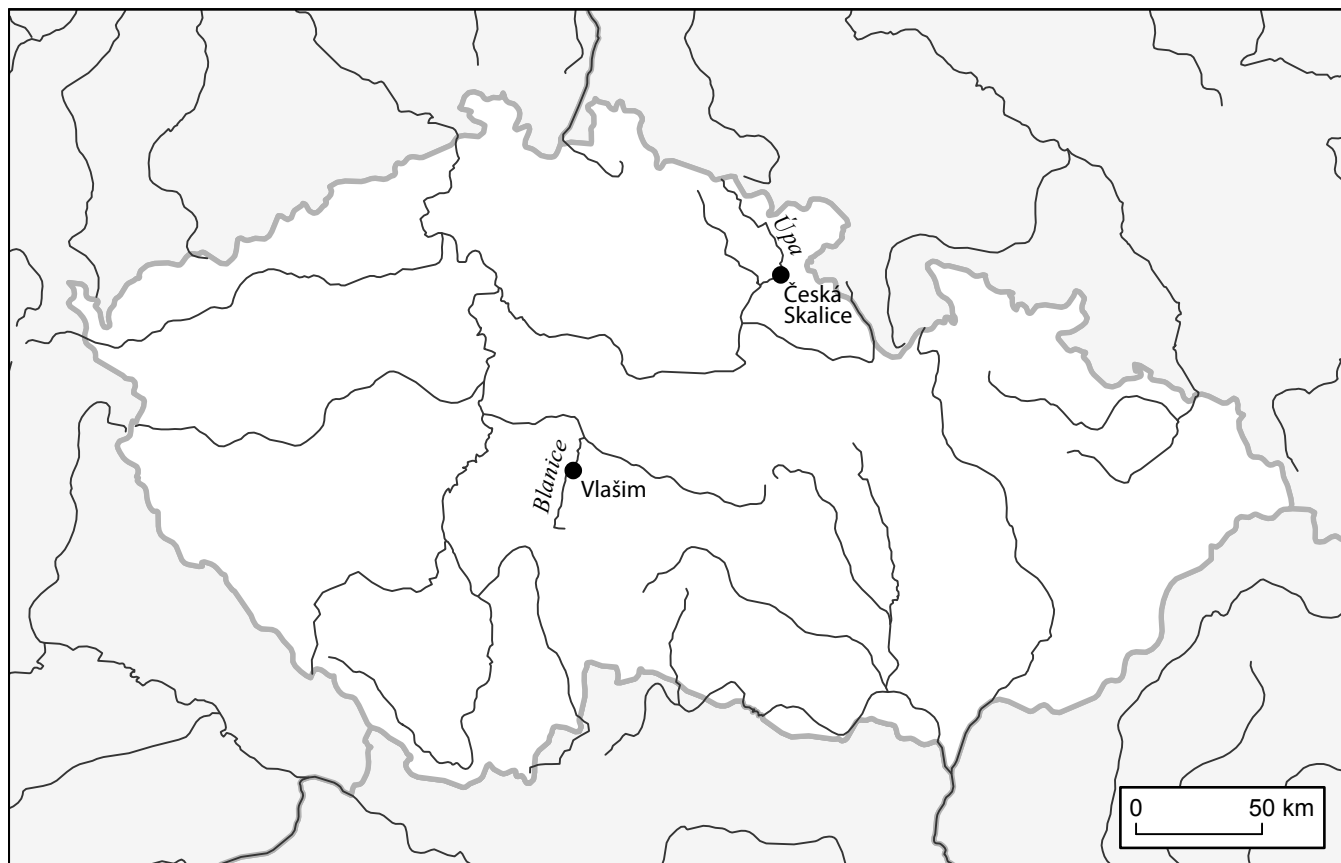
Název řeky, na které sídlo leží: Blanice

Řešení: Viz text.

Hodnocení: Za každý správně určený název sídla 1 bod. Za každý správně uvedený název řeky 1 bod.

b. Nyní zakreslete do mapy dvě obce a dvě řeky z úlohy 4a. a opatřete je popisem podle kartografických pravidel.

3 body

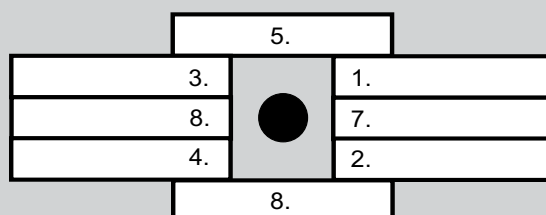

Hodnocení: Za každé správně do mapy umístěné sídlo s příslušnou řekou 0,5 bodu (musí být správně uvedena řeka i sídlo současně). Za každé správné popsání 0,5 bodu (popis řeky a obce se hodnotí zvlášť). Za správný zákres (dodržení kartografických pravidel) dvou chybných sídel a řek celkem 0,5 bodu.

Řešení: Zákres viz mapa.

Sídla má v tomto měřítku smysl znázornit pomocí bodových znaků, protože jejich půdorys je v tomto měřítku zanedbatelný. Pro popis bodového znaku platí následující zásady:

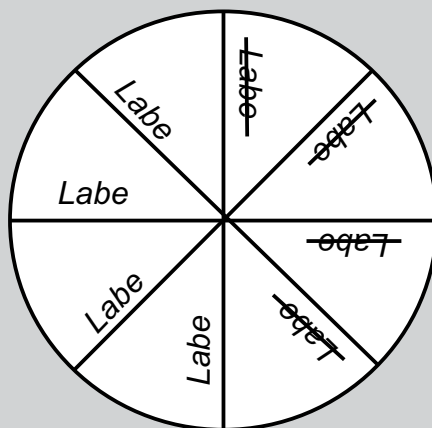
- Nepřípustná je kolize popisu s popisovaným (či jiným) znakem. (Popis by se tedy neměl dotýkat / překrývat s černým kruhem.)
- Mezi popisovaným znakem a jeho popisem se nesmí vyskytovat žádný další znak.
- Vzdálenost mezi znakem a vztažným bodem popisu je konstantní.
- Existuje doporučené pořadí umísťování popisu bodového znaku (s dodržením příslušného zarovnání textu vlevo / vpravo či na střed), viz obrázek:

- Popis by měl z důvodů čitelnosti co nejméně křížit liniové objekty, zvláště v případě, mají-li stejnou barvu.

Vodní toky má smysl v tomto měřítku zakreslovat pomocí liniového znaku, protože šířka je v tomto měřítku zanedbatelná. Pro popis liniového znaku platí následující zásady:

- Popis liniového znaku se umísťuje co nejbližší liniovému znaku, ale nedotýká se ho ani jej nekříží.
- Popis se neroztahuje po celé délce popisované linie, používá se základní rozteč písmen.
- Přednostně se umísťuje popis nad liniový znak, výjimečně pod něj, a to v jeho nejvodorovnější či nej-přímější části.
- V případě složitého průběhu linie sleduje popis její trend.
- Existují doporučená pravidla, jak lze popsat liniový znak (viz obrázek):

J. Lysák zpracováno podle: <http://kartografie.fsv.cvut.cz/1-6-2-popis-bodoveho-znaku.php> a <http://kartografie.fsv.cvut.cz/1-6-3-popis-liniového-znaku.php>

5

5 bodů

a.	Pramen Odry se za tzv. První republiky nacházel na území Slezska.	ANO- <u>NE</u>
b.	V nejbližším okolí vrcholu Lázek se typicky vyskytují hnědé půdy.	<u>ANO</u> -NE
c.	Obce Králíky a Choceň náleží do stejného okresu.	<u>ANO</u> -NE
d.	Vrch Oblík se nachází v okrese Litoměřice.	ANO- <u>NE</u>
e.	Obec Česká Ves náleží do úmoří Baltského moře.	<u>ANO</u> -NE
f.	V obcích Řípec, Holoubkov a České Meziříčí dominuje mezi hospodářskými odvětvími potravinářský průmysl.	ANO- <u>NE</u>
g.	V Hrubém Jeseníku se nachází významné pozůstatky třetihorní sopečné činnosti.	ANO- <u>NE</u>
h.	V okolí Horažďovic jsou hlavními pěstovanými plodinami brambory a len.	ANO- <u>NE</u>
i.	Všechna krajská města leží na dokončených, budovaných nebo projektovaných železničních koridorech.	ANO- <u>NE</u>
j.	Migrační saldo je nejvyšší v zázemí hlavního města Prahy a Brna a je v těchto oblastech výrazně vyšší než přirozený přírůstek.	<u>ANO</u> -NE

Řešení: Viz text.

Hodnocení: 0,5 bodu za správnou odpověď.

PÍSEMNÝ TEST GEOGRAFICKÝCH ZNALOSTÍ

Celkem 40 bodů

Potřebné vybavení: kalkulačka, psací potřeby

6

7,5 bodu

Počet pracovníků v jednotlivých hospodářských sektorech ukazuje na ekonomickou výkonnost a vyspělost daného regionu.

Kruhové diagramy na obrázku znázorňují podíl zaměstnanců v jednotlivých hospodářských sektorech ve vybraných krajích Česka.

Přiřaďte z nabídky v rámečku ke každému diagramu jeden kraj, kterému diagram náleží. Název kraje napište do textu níže a vždy napište také zdůvodnění, proč jste k příslušnému diagramu tento kraj přiřadil/a.

Jako nápovědu můžete využít diagram s údaji za území celého Česka. Plocha diagramu v mm² odpovídá počtu zaměstnanců v tisících.

Hlavní město Praha, Karlovarský, Moravskoslezský, Středočeský, Vysočina

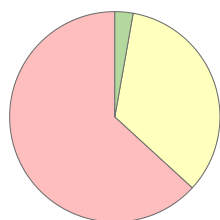
Hospodářský sektor

primér

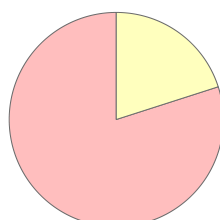
sekundér

terciér

Česko

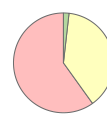
1

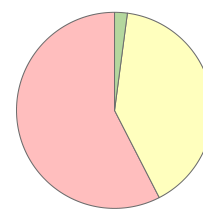
2

3

4

5

Zdroj: ČSÚ

Diagram č. 1 náleží kraji Středočeskému, protože je zde vysoký počet zaměstnanců (0,5 bodu), ve srovnání s ostatními kraji relativně vysoký podíl zaměstnaných v terciéru, ale zároveň vyšší podíl zaměstnaných v priméru (0,5 bodu) NEBO proti Moravskoslezskému kraji nižší podíl zaměstnaných v sekundéru.

Diagram č. 2 náleží kraji Hlavní město Praha, protože je zde vysoký počet zaměstnanců (0,5 bodu), ve srovnání s ostatními kraji téměř nulový podíl zaměstnaných v priméru a nejvyšší podíl zaměstnaných v terciéru ze všech krajů (0,5 bodu).

Diagram č. 3 náleží kraji Vysočina, protože je zde nízký počet zaměstnanců (0,5 bodu), ve srovnání s ostatními kraji je zde nejvyšší zaměstnanost v priméru (0,5 bodu) NEBO nejnižší zaměstnanost v terciéru.

Diagram č. 4 náleží kraji Karlovarskému, protože je zde nízký počet zaměstnanců (0,5 bodu) jako v kraji Vysočina, ale ve srovnání s ním je zde vyšší podíl zaměstnaných v terciéru (0,5 bodu) NEBO nižší podíl zaměstnaných v priméru.

Diagram č. 5 náleží kraji Moravskoslezskému, protože je zde vysoký počet zaměstnanců (0,5 bodu) jako ve Středočeském kraji, ale ve srovnání s ním je zde vyšší podíl zaměstnaných v sekundéru (0,5 bodu) NEBO nižší podíl zaměstnaných v terciéru a priméru.

Řešení: Viz text.

Hodnocení: Za každý správně určený kraj 0,5 bodu, body za zdůvodnění viz řešení.

7

5 bodů

V nedávné době jsme byli svědky nevšedního úkazu.

a. Z každé nabídky slov a–c vyberte to, které do textu patří, a zakroužkujte ho nebo přímo doplňte chybějící slova.

2,5 bodů

20. března 2015 bylo na území Česka možné pozorovat **částečné** zatmění Slunce. Počasí pozorovatelům přálo, jelikož na celém území byla jasná obloha. Při maximální fázi, která nastala v a. 6 hodin 12 minut / b. 9 hodin 37 minut / **c. 10 hodin 46 minut** SEČ, zakrýval Měsíc shora okolo a. 23 % / b. 43 % / **c. 73 %** slunečního disku. Pás totality, tj. oblast, kde bylo možné pozorovat **úplné zatmění Slunce**, se nacházel z velké části nad Severním mořem. Přímo při zatmění byla také příležitost vyhledat si na denní obloze planetu a. *Jupiter* / **b. Venuši** / c. *Mars*.

Zdroj: M. Šobr podle zprávy České astronomické společnosti.

Řešení: Viz text.

Hodnocení: Za každé správně doplněné nebo vybrané slovo 0,5 bodu.

b. Přečtěte si následující výroky a u každého z nich zakroužkujte, zda je pravdivý ANO či NE.

2,5 bodů

Zatmění Slunce v maximální fázi jsme 20. 3. 2015 na 50° s. š. pozorovali ve výšce 43°.

ANO – **NE**
(maximální polední výška Slunce v den rovnodennosti na 50° je 40°)

Při zatmění Slunce musí být Měsíc v úplňku.

ANO – **NE**

Při zatmění Měsíce musí být Měsíc v úplňku.

ANO – NE

Zatmění Slunce nastává častěji než zatmění Měsíce.

ANO – NE

Prstencovité zatmění Slunce nastává v době, kdy je Země v odsluní (aféliu) a Měsíc v odzemí (apogeu).

ANO – **NE**

Řešení: Viz text.

Hodnocení: Za každou správně zvolenou odpověď 0,5 bodu.

8

6 bodů

- a. V tabulce jsou uvedeny čtyři skupiny státních příslušníků, kteří tvoří ve vybraných členských státech Evropské unie nejpočetnější skupiny migrantů.

4 body

Určete, ve kterých státech EU se jednotlivé tři nejpočetnější skupiny migrantů nacházejí. Uvažujte i dlouhodobější historické souvislosti, jakým způsobem se tyto cizinci mohli na území daného státu dostat.

Migrační skupina	Členský stát EU
Turci, Řekové, Poláci	<u>Německo</u>
Ukrajinci, Slováci, Vietnamci	<u>Česko</u>
Ukrajinci, Bělorusové, Němci	<u>Polsko</u>
Alžíráné, Marokánci, Portugalci	<u>Francie</u>

Zdroj: Eurostat

Řešení: Viz tabulka.

Hodnocení: Za každý správně určený stát 1 bod.

- b. Jeden ze států uvedených v tabulce vykazoval v roce 2014 také nejvyšší počty žádostí o azyl v Evropské unii (v průměru každý měsíc kolem 15 000 nových žádostí).

1 bod

Napište název tohoto státu:

Řešení: Německo

Hodnocení: Za správně určený stát 1 bod.

- c. Dokážete odhadnout, kolik řádově bylo na území Česka evidováno k roku 2013 cizinců? Na počátku hodnoty je čtyřka.

1 bod

Je to přibližně: 4 ...00 000 (Řešení: čtyři sta tisíc)....

Hodnocení: za správně určený řád 1 bod.

9

6,5 points

There are thirteen statements below. Some of them are correct, and some of them are false. **Circle the correct statements.**

- a. China is the world's largest single emitter of carbon dioxide from the burning of fossil fuels.
- b. The Dead Sea has the highest salinity of the lakes in the world.
- c. The biggest refugee populations are Afghans, Syrians and Somalis. Together accounting for more than half of the global refugee total.
- d. The Polish Tatras is the highest mountain group of Poland and of the entire Carpathian range.
- e. The Maastricht Treaty established the European Union under its current name in 1983.
- f. Sub-Saharan Africa and South & South East Asia are the regions most affected by HIV.
- g. Both Tarábulus (Tripolis) and Al-Chartúm (Chartúm) lie north of the Tropic of Cancer (the Northern Tropic).
- h. Mariana Trench (Marianas Trench) is located in the western Pacific Ocean.
- i. Mount Elbert is the highest peak in the United States.
- j. The Aral Lake has been steadily shrinking since the 1960s after the rivers that fed it were diverted by Soviet irrigation projects.
- k. Mexico has positive migration balance in long-term perspective.
- l. The diseases of the cardiovascular system are the leading causes of death in EU.
- m. Uganda has never been was under the British domination.

Řešení: Viz text.

Hodnocení: Za každou správně zakroužkovanou a nezakroužkovanou odpověď 0,5 bodu.

10

5 points

- a. Complete the first row in the table by use the right demographic characteristics from the frame below. You will not use all of them. 2.5 points

GDP per capita, literacy, males' life expectancy at birth, percentage of population aged 65+, population density, population growth rate, obesity – adult prevalence rate, unemployment rate, total fertility rate, urbanization

	<u>population density</u>	<u>urbanization</u>	<u>males' life expectancy at birth</u>	<u>population growth rate</u>	<u>percent of population aged 65+</u>
<u>Kazakhstan</u>	6	55 %	65	1.5 %	7
<u>Vietnam</u>	273	32 %	70	1.0 %	7
<u>Chile</u>	23	87 %	76	0.9 %	10
<u>Cameroon</u>	48	52 %	54	2.7 %	3
<u>New Zealand</u>	16	86 %	80	0.7 %	14

Source: www.prb.org

Řešení: Viz tabulka.

Hodnocení: Za každé správně doplněné pole tabulky 0,5 bodu.

- b. Now complete the first column of the table by use the right states from the offer. 2.5 points
Mind the demographic characteristic of the states.

Cameroon, Chile, Kazakhstan, New Zealand, Vietnam

Řešení: Viz tabulka.

Hodnocení: Za každé správně doplněné pole tabulky 0,5 bodu.

MULTIMEDIÁLNÍ TEST

Potřebné vybavení: psací potřeby

11

10 bodů

Zakroužkuj správné odpovědi

Pokud se spleteš, odpověď škrtni a napiš správné písmeno na konec řádku.

1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D
6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D
11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D

Hodnocení: za každou správnou odpověď otázek 1–10 0,5 bodu, otázek 11–15 1 bod; pokud je u některé otázky zakroužkováno více možností, tak se za danou otázku počítá 0 bodů

Řešení: Viz tabulka.